EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2021/1685,

29. aprill 2021,

Euroopa Liidu ametite 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise ning tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsuseid Euroopa Liidu ametite 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse komisjoni aruannet 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuste järelmeetmete kohta (COM(2020) 311),

— võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2019 kohta koos asutuste vastustega ([1]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012) ([2]), eriti selle artikleid 68 ja 70,

— võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2013. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 1271/2013 (raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208) ([3]) artikleid 32 ja 47,

— võttes arvesse komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrust (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 ([4]), eriti selle artiklit 105,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0100/2021),

A. arvestades, et käesolev resolutsioon sisaldab iga määruse (EL, Euratom) nr 2018/1046 artikli 70 kohase ameti kohta horisontaalseid tähelepanekuid, mis on lisatud eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsustele vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 262 ja Euroopa Parlamendi kodukorra V lisa artiklile 3;

B. arvestades, et käesolev resolutsioon sisaldab ka horisontaalseid tähelepanekuid Euratomi Tarneagentuuri kohta, mis on lisatud eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 262 ja Euroopa Parlamendi kodukorra V lisa artiklile 3;

C. arvestades, et liidu ametid peaksid keskenduma selge Euroopa lisaväärtusega missioonidele ja selliste missioonide korraldamist tuleks optimeerida, et liidu maksumaksja huvides kattumist vältida;

1. väljendab heameelt, et ametid on teinud edukaid pingutusi reageerimaks eelmise iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse käigus väljendatud nõudmistele ja soovitustele;

2. rõhutab, et ametitel on märkimisväärne mõju poliitikale ja otsuste tegemisele ning programmide ettevalmistamisele ja rakendamisele liidu kodanike igapäevaelu jaoks olulistes valdkondades, nagu tervishoid, ohutus, turvalisus, vabadus ja õigus; kordab, kui olulised on ametid konkreetsete poliitiliste vajadustega tegelemisel ja Euroopa koostöö tugevdamisel; märgib, et ametid võivad olla esirinnas ka kriisiolukordade või pikaajaliste ühiskondlike probleemide lahendamisel;

([1]) ELT C 351, 21.10.2020, lk 7. Euroopa Kontrollikoja aastaaruanne ELi asutuste eelarveaasta 2019 kohta: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AGENCIES_2019/agencies_2019_ET.pdf.
([2]) ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.
([3]) ELT L 328, 7.12.2013, lk 42.
([4]) ELT L 122, 10.5.2019, lk 1.

3. märgib rahuloluga, et kontrollikoda esitas oma aastaaruandes ELi asutuste eelarveaasta 2019 kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) kõigi ametite raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsuse kohta märkusteta auditiarvamuse; märgib ühtlasi, et kontrollikoda esitas märkusteta arvamuse kõigi ametite raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; märgib, et kontrollikoda väljastas märkusteta arvamuse kõigi asutuste raamatupidamisaruannete aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta, välja arvatud Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (ACER) ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO), mille mõlema kohta väljastati märkustega arvamus;

4. märgib, et liidu 32 detsentraliseeritud asutuse 2019. aasta eelarve kulukohustuste assigneeringute maht kokku oli ligikaudu 2 854 000 000 eurot, mis on umbes 10,29 % suurem kui 2018. aastal, ning maksete assigneeringute maht oli 2 570 000 000 eurot ehk 8,88 % suurem kui 2018. aastal; märgib ühtlasi, et maksete assigneeringutest (2 570 000 000 eurot) umbes 1 920 000 000 eurot rahastati liidu üldeelarvest ja see moodustas 2019. aastal ametite vahenditest kokku 74,75 % (2018. aastal 72,16 %); märgib ka, et ligikaudu 649 000 000 eurot laekus tasudest ja lõivudest ning osalevate riikide otsemaksetest (1,22 % vähem kui 2018. aastal);

Kontrollikoja tuvastatud peamised riskid ja esitatud soovitused

5. märgib, et sarnaselt 2018. aastale on üldine oht ametite raamatupidamise usaldusväärsusele kontrollikoja aruande kohaselt rahvusvahelisi raamatupidamisstandardeid arvestades väike;

6. märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt on raamatupidamisaruannete aluseks olevate tulude seaduslikkust ja korrektsust ohustav üldine risk enamiku ametite puhul madal ning see on sarnaselt 2018. aastaga keskmine vaid osaliselt isemajandavate ametite puhul, kus tasude ja osamaksete kogumise suhtes kohaldatakse erireegleid;

7. märgib, et kontrollikoja hinnangul on ametite raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust ohustav risk keskmine, varieerudes konkreetsete eelarvejaotiste puhul madalast kõrgeni; märgib, et I jaotisega (personalikulud) seotud risk on üldiselt madal, II jaotise (halduskulud) puhul peetakse seda keskmiseks ning III jaotise (tegevuskulud) puhul on see madal kuni kõrge, sõltuvalt asjaomasest ametist ja selle tegevuskulude laadist; juhib tähelepanu, et tavaliselt on riskiallikaks hanked ja toetuste maksmine, kus on tegemist suurte summadega; märgib, et kontrollikoda on leidnud, et kuigi toetustega seotud kontrollid on üldiselt paranenud, ei ole need alati täielikult mõjusad;

8. võtab teadmiseks kontrollikoja peamised vaatlusvaldkonnad, mis keskenduvad järgmisele:

   — riigihangete haldamine, mis on endiselt kõige veaohtlikum valdkond;

   — liidu ametist lahkuvate ja erasektoriga liituvate töötajate värbamismenetlused ja huvide konfliktid, mida ametid peavad paremini juhtima;

   — eelarve haldamine, mille puhul kontrollikoda tuvastas mitmeid puudusi;

9. väljendab heameelt asjaolu üle, et kontrollikoda on teatanud, et enamikul juhtudel on ametid võtnud eelmiste aastate audititähelepanekute täitmiseks parandusmeetmeid, ning kutsub justiits- ja siseküsimustega tegelevaid asutusi üles jätkama pingutusi järelmeetmete võtmiseks kontrollikoja tähelepanekute suhtes;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

10. peab kahetsusväärseks, et mõne asutuse eelarve täitmise aruannete üksikasjalikkus on väiksem kui enamiku aruannete puhul, mis näitab, et ametite eelarvearuandluse suunised peavad olema selgemad ja standardsemad, ka peavad ametid selgitama märkimisväärseid kõrvalekaldeid esialgsest eelarvest või ametikohtade loetelust; rõhutab, et kõik ametid peavad oma planeerimissuutlikkust kiiresti parandama; taunib komisjoni vastust nõudmisele esitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile automaatselt 32 detsentraliseeritud asutuse ametlik eelarve (kulukohustuste assigneeringud ja maksete assigneeringud) ja töötajate arv (ametikohtade loetelus esitatud arvandmed alaliste töötajate, ajutiste töötajate, lepinguliste töötajate ja lähetatud riiklike ekspertide kohta asjaomase aasta 31. detsembri seisuga), kuna nimetatud suunised (mis tegelikkuses on vormid, mis annavad suuniseid pigem vormi ja mitte sisu kohta) ei ole piisavad, et käsitleda aruannetes kasutatud erinevaid arvutusi; kordab oma nõudmist, et komisjon esitaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile iga asutuse ametliku eelarve ja töötajate arvu ning koondandmed detsentraliseeritud asutuste kohta, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust;

11. on seisukohal, et tulevaste ametite loomisel tuleks rohkem tähelepanu pöörata asjakohasusele ja sidususele, eelkõige kattuvate pädevusvaldkondade kontekstis;

12. on veendunud, et vahendeid tuleks eraldada paindlikumalt, lähtudes vajadusest või kiireloomulisusest;

13. rõhutab asjaolu, et läbipaistvus ja kodanike teadlikkus liidu ametite olemasolust on nende demokraatliku vastutuse seisukohalt väga olulised; on arvamusel, et ametite allikate ja andmete kasutatavus ja kasutamise lihtsus on äärmiselt tähtsad; nõuab seetõttu, et hinnataks, kuidas andmeid ja allikaid praegu esitatakse ja kättesaadavaks tehakse ning kui lihtne on kodanikel neid kindlaks teha, ära tunda ja kasutada;

14. väljendab muret mõne ameti ülekantud assigneeringute väga kõrge määra pärast, mis võib viidata mitmesugustele puudustele, sealhulgas nõrgale eelarve planeerimisele, ja on vastuolus eelarve aastasuse põhimõttega;

Tulemused

15. väljendab heameelt, et komisjon kiitis heaks eelmise aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmisel esitatud soovituse arendada edasi ja viia ellu tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtet ning tegi selle tulemusel ühtsesse programmdokumenti ja konsolideeritud iga-aastastesse tegevusaruannetesse parandused;

16. peab tervitatavaks kontrollikoja avaldatud esimest horisontaalset tulemusauditit kõigi liidu ametite kohta pealkirjaga „Eriaruanne 22/2020: ELi asutuste tulevik – võimalus suuremaks paindlikkuseks ja koostööks“ ([5]);

17. võtab teadmiseks kontrollikoja peamised tähelepanekud, eelkõige asjaolu, et ametid tegelevad aktuaalsete ühiskondlike teemadega ning neil on suur arengupotentsiaal ja kõrgetasemelised eksperditeadmised;

18. nõustub kontrollikojaga, et hoolimata asjaolust, et ametid täidavad olulisi ülesandeid meie igapäevaelu kõigis valdkondades, on kodanike usalduse suurendamisel selgeid raskusi; rõhutab sellega seoses lisaks üldsuse vähesele teadlikkusele aruandekohustuse, läbipaistvuse ja isegi tulemuslikkuse küsimust, kuna ametid ei ole kodanikele enamasti teada ja meedia kajastab ainult negatiivseid vahejuhtumeid;

19. tunnustab ja ergutab veelgi tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse valdkonda kuuluvate ametite tihedamat koostööd, et parandada koostoimet, tagada suurem täiendavus ja ressursside jagamine; rõhutab iga ameti tähtsust ja lisaväärtust oma pädevusvaldkonnas ja ametite autonoomiat; võtab teadmiseks, et neli ametit on pidanud ühiskoosolekuid konkreetselt selleks, et ühtlustada oma tulemusnäitajate metoodikat järelmeetmena komisjoni 2019. aastal esitatud soovitusele, mis põhineb nelja asutuse 2017. aasta hindamisel (SWD(2019) 159, soovitus nr 5);

20. võtab teadmiseks kontrollikoja eriaruande „ELi asutuste tulevik“ järelduse, et teave liidu ametite tulemuslikkuse kohta on puudulik; nõuab tungivalt, et ametid suurendaksid tulemuslikkusega seotud vastutust; ootab, et kõik liidu ametid teeksid tulemuslikkusega seotud teabe esitamisel komisjoniga ja kontrollikojaga võimalikult optimaalset koostööd;

21. võtab teadmiseks kontrollikoja aruandes „ELi asutuste tulevik“ sisalduva leiu, et ametid mõõdavad tulemuslikkust põhiliste tulemusnäitajate abil ning et komisjon andis 2015. aastal ametite direktoritele välja põhilisi tulemusnäitajaid käsitlevad suunised; peab kahetsusväärseks, et tegelikkuses kasutatavad näitajad puudutavad eelkõige ametite iga-aastase tööprogrammi ja eelarve täitmist ning personalijuhtimist, kuid ei võimalda tavaliselt hinnata ameti üldist tulemuslikkust ega volituste täitmise tõhusust ja tulemuslikkust; kutsub ameteid üles tegema koostööd, et parandada tulemuslikkuse põhinäitajate kasutamist eesmärgiga tagada, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses pööratakse lisaks nõuetele vastavusele rohkem tähelepanu tulemuslikkusele; kutsub ameteid üles jätkama selliste näitajate väljatöötamist, millega mõõdetakse nende panust liidu poliitika rakendamisse; nõuab tungivalt, et ametid vaataksid need näitajad korrapäraselt läbi ja ajakohastaksid neid; kutsub komisjoni üles võtma vastu tsentraliseeritud suunised aruandluse ja põhiliste tulemusnäitajate kehtestamise kohta, et tagada ametite tulemuslikkuse nõuetekohane mõõtmine;

22. märgib, et kontrollikoda, püüdes kindlaks määrata tingimusi, mis on vajalikud, et ametid saaksid oma eesmärke saavutada, rõhutab vajadust suurema rahalise ja poliitilise paindlikkuse ning struktuursema ja sidusama juhtimismudeli järele, kus tulemusalane teave keskendub pigem väljunditele kui ametite panusele poliitika rakendamisse;

([5]) ELT C 358, 26.10.2020, lk 6.

23. tuletab meelde, et ühises lähenemisviisis on sätestatud, et iga liidu ametit tuleks hinnata iga viie aasta järel ning et komisjon peaks vastutama hindamise korraldamise eest ja iga teise hindamise puhul tuleks kohaldada aegumisklauslit; peab kahetsusväärseks, et mitme ameti asutamismäärused ei ole veel ühise lähenemisviisiga kooskõlla viidud; võtab teadmiseks kontrollikoja aruandes „ELi asutuste tulevik“ esitatud järelduse, et 13 ameti asutamismäärused sõnastati 2015.–2019. aastal uuesti, kuid ainult viiele ettepanekule oli lisatud mõjuhinnang; kutsub komisjoni üles viima korrapäraselt läbi ametite tegevuse sõltumatut hindamist;

24. on veendunud, et ametite ülesannete muutumise ja lõpetamise kohta tuleks kehtestada selged reeglid;

25. on veendunud, et iga ameti puhul tuleks läbi viia mõjuhinnang ning et süstemaatiliselt tuleks lisada läbivaatamisklausel ameti määratud eesmärkide põhjendatuse kohta;

26. nõuab kattuvate teemade ja pädevusvaldkondade vältimist eri ametite vahel;

27. väljendab heameelt justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku raames toimuva koostöö üle; kutsub ameteid üles jätkama koostoime arendamist, tihendama omavahelist koostööd ja heade tavade vahetamist, et suurendada tõhusust;

28. kutsub ametit üles jätkama koostoime arendamist, suurendama koostööd ja heade tavade vahetamist teiste liidu ametitega, et suurendada tõhusust (inimressursid, hoonete haldamine, IT-teenused ja turvalisus).

29. on veendunud, et ametite rolli ekspertkeskuste ja võrgustikena on vaja tugevdada;

30. väljendab heameelt, et ELi asutuste võrgustik (edaspidi „võrgustik“) moodustas ühiste teenuste rakkerühma ning töötas välja strateegilise ettepaneku „Ühised teenused ja võimed 2.0“, et ergutada ja toetada ametitevahelist koostööd; soovitab lõimida sellesse tegevusse kontrollikoja aruandes „ELi asutuste tulevik“ esitatud soovitused ressursside paindlikuks kasutamiseks (1. ja 2. soovitus) ning soovitused asutuste kui eksperditeadmiste jagamise ja võrgustike loomise keskuste kohta (4. soovitus);

31. osutab Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse positiivsele eeskujule seoses koostööga teiste liidu ametitega, sealhulgas ELi asutuste võrgustiku kaudu; julgustab ameteid võimaluse korral koostööd tegema ja parimaid tavasid vahetama, sealhulgas näiteks kaugtöö valdkonnas;

32. rõhutab, kui oluline on suurendada ameti digitaliseerimist asutusesisese toimimise ja juhtimise seisukohast, kuid ka selleks, et kiirendada menetluste digitaliseerimist; rõhutab, et amet peab jätkama selles valdkonnas ennetavat tegutsemist, et iga hinna eest vältida ametitevahelist digilõhet; juhib siiski tähelepanu vajadusele võtta kõik vajalikud turvameetmed, et vältida ohtu töödeldava teabe turvalisusele internetis;

33. tuletab meelde, et iga-aastane arvamuste vahetus, mille käigus arutatakse vastutavates komisjonides asutuste iga-aastast tööprogrammi ja mitmeaastast strateegiat, on väga tähtis ja aitab tagada, et programmides ja strateegiates võetakse arvesse tegelikke poliitilisi prioriteete, eelkõige Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamise kontekstis; tuletab meelde, et ametid on ressursside kasutamise hindamisel kõige pädevamad ja neil on oluline roll Euroopa rohelisele kokkuleppele vastavate õigete kestlike projektide toetamisel; kutsub komisjoni üles tagama rahastamist, millega toetatakse liidu ameteid sotsiaalse dialoogi kindlustamisel; märgib, et liidu ametitel on oluline roll liidu institutsioonidega peetava sotsiaaldialoogi tagamisel;

Personalipoliitika

34. märgib, et 32 detsentraliseeritud asutuses töötas 2019. aastal kokku 7 880 töötajat, sh ametnikud, ajutised töötajad, lepingulised töötajad ja lähetatud riiklikud eksperdid, mida on 3,33 % ehk oluliselt rohkem kui eelnenud aastal (2018. aastal oli vastav arv 7 626);

35. kiidab heaks üksikasjalikuma ja struktureerituma teabe ametite soolise tasakaalu kohta;

36. tunneb muret selle pärast, et valdavas enamikus ametites puudub sooline tasakaal kogu juhtkonnas; märgib, et 2019. aastal saavutas kõrgema juhtkonna tasandil võrdse soolise tasakaalu kolm ametit ja hea tasakaalu 10 ametit, kuid 16 ametis oli sooline esindatus tasakaalustamata (neljas ametis olid esindatud ainult mehed ja ühes ainult naised); taunib asjaolu, et võrgustiku 2021.–2027. aasta strateegias puudub sooline võrdõiguslikkus täielikult; kutsub ameteid ja võrgustikku üles integreerima soolist võrdõiguslikkust oma strateegiatesse ja viima ametite eesmärgid kooskõlla komisjoni eesmärgiga saavutada 2024. aasta lõpuks oma juhtimise kõigil tasanditel sooline tasakaal 50 %;

37. märgib lisaks, et 2019. aastal ei olnud ühtegi ametit, kus haldusnõukogu oleks olnud võrdse soolise tasakaaluga, seitsmes ametis valitses hea tasakaal ning 14 haldusnõukogus ei olnud soolist tasakaalu; palub, et komisjon ja haldusnõukogudes osalevad asjaomased organisatsioonid võtaksid oma kandidaatide esitamisel ameti haldusnõukogusse arvesse soolise tasakaalu tagamise tähtsust;

38. märgib ka, et töötajate koguarvus on kaheksal ametil võrdne sooline tasakaal, 19 ametil on hea sooline tasakaal ja kolmel ametil puudub sooline tasakaal; kutsub ameteid üles püüdlema hea soolise tasakaalu poole;

39. märgib murega, et 2019. aastal oli kõigi liidu ametite kõrgeimate otsuseid tegevate organite liikmete hulgas naisi ainult 34 %, ning tuletab meelde, et liidu ametites tuleb tagada sooline tasakaal kooskõlas nende asutamismäärustega; palub seetõttu, et liidu ametid koguksid ja esitaksid soolise tasakaalu andmeid kõigi juhtkonna kategooriate (madalaimast kõrgeima tasandini) kohta, et oleks võimalik koguda põhiandmeid, mille põhjal liidu ameteid julgustatakse tegelema soolise tasakaalustamatusega juhtimises ja jätkama soolise aspekti arvestamist kõigis valdkondades;

40. märgib, et liidu ametite töötajate geograafiline tasakaal vastab protsendiarvestuses 27-liikmelise ELi liikmesriikide elanike arvule veidi täpsemalt kui komisjoni töötajate geograafiline tasakaal; võtab teadmiseks, et kaheksa liikmesriiki on alaesindatud, 17 liikmesriiki on üleesindatud ja kaks liikmesriiki on esindatud üsna tasakaalustatult; peab kahetsusväärseks, et ametites puudub poliitika oma personali mitmekesisuse suurendamiseks; kutsub ameteid ja võrgustikku üles esitama kavasid selle eesmärgi saavutamiseks;

41. märgib, et ametite teatel võeti aastas haiguspäevi keskmiselt 8,42 päeva töötaja kohta; peab kahetsusväärseks, et praegu puuduvad läbipõlemisest tingitud haiguspuhkuste kohta ülevaate saamiseks usaldusväärsed andmed, mis on peamiselt tingitud sellest, et mitu ametit teatas, et nad ei saa arstisaladuse tõttu asjakohast teavet esitada;

42. märgib, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni palvel esitasid ametid aruande töötajate arvu vähendamise kohta aastatel 2013–2019 ning selle kohta, kas alaliste ja ajutiste töötajate arvu vähendamist kompenseeriti rohkemate lepinguliste ja koosseisuväliste töötajate palkamisega; märgib, et ametite teatel vähendati töötajate arvu kõnealusel perioodil kokku 447 töötaja võrra; märgib, et ametid teatasid ka 266 ajutise töötaja ametikoha loomisest samal ajavahemikul ning kokkuvõttes vähenes ametikohtade arv 181 võrra; märgib lisaks, et kõigi ametite ametikohtade loeteludes kokku on samal ajavahemikul näha alaliste töötajate arvu vähenemine 32 ametikoha võrra ja 845 ajutise ametikoha loomine, mille tulemusena tekkis juurde kokku 813 ametikohta;

43. toonitab Euroopa Liidu ametite tööjõuvoolavuse olulist mõju ning nõuab selle parandamiseks personali- ja sotsiaalpoliitika meetmete rakendamist;

44. peab kahetsusväärseks, et mõned ametid seisavad silmitsi probleemiga, et neil ei ole piisavalt töötajaid, eriti kui neile antakse uusi ülesandeid, ilma et nende täitmiseks oleksid olemas töötajad, ning et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon on eriti mures raskuste pärast, mida mõned ametid kogevad kvalifitseeritud töötajate värbamisel teatavatele palgaastmetele, mis pärsib ametite üldist tulemuslikkust ja eeldab väliste osalejate palkamist; võtab sellega seoses teadmiseks kontrollikoja aruandes „ELi asutuste tulevik“ esitatud 1. ja 2. soovituse, mis puudutavad suuremat vajadust paindlikkuse järele, ning julgustab võrgustikku ja komisjoni tegema nende soovituste rakendamisel koostööd; märgib sellega seoses ka seda, et kontrollikoja eriaruandes Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) kohta (eriaruanne 23/2020) rõhutatakse asjaolu, et praegune valikumenetlus paneb liidu institutsioone oma koheste värbamisvajaduste täitmiseks paindlikumaid valikumenetlusi otsima; rõhutab, et liidu institutsioonidel on vaja rohkem spetsialiseerunud töötajaid, mis on ametite puhul nende konkreetseid volitusi arvestades väga oluline; kutsub komisjoni ja eelkõige EPSOt üles ameteid selles osas paremini abistama ja kohandama oma värbamispoliitikat viisil, mis tõmbaks ligi parima kvalifikatsiooniga ja rohkem spetsialiseerunud töötajaid; palub komisjonil ja EPSO-l näidata üles teatavat paindlikkust tööpakkumiste kohandamisel konkreetsetele tingimustele, et tagada tõhus töölevõtmine; rõhutab, kui oluline on parandada liidu valikumenetlusi ja töökohtade atraktiivsust; rõhutab, et ametite töötajate vähesus kujutab endast tõsist ohtu, et see avaldab negatiivset mõju nii tulemuslikkusele kui ka töötajate heaolule ja voolavusele;

45. märgib, et ametid teatasid kokku kuuest isikust, kes on endised Euroopa Parlamendi liikmed, endised volinikud või endised kõrged ametnikud ning täitsid ameti heaks tasustatavaid ülesandeid, ning et see puudutas nelja endist parlamendiliiget, üht endist volinikku ja üht endist kõrget ametnikku; märgib, et need isikud said hüvitisi ja tekkinud kulud hüvitati;

46. rõhutab, kui oluline on töötajate heaolupoliitika; rõhutab, et ametid peaksid tagama kõigile töötajatele inimväärsed ja kvaliteetsed töötingimused;

47. innustab ameteid välja töötama pikaajalist personalipoliitika raamistikku, milles käsitletakse töö ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja karjääri arendamist, soolist tasakaalu, kaugtööd, geograafilist tasakaalu ning puuetega inimeste töölevõtmist ja lõimimist;

48. peab kahetsusväärseks, et mõned liikmesriigid on taotlenud, et nende territooriumil oleks mõni amet, ja seda ka saavutanud, pakkumata ameti rajamiseks võimalusi ja võtmata meetmeid ligitõmbavuse suurendamiseks töötajate värbamisel;

49. on mures mõne ameti juhatuse suuruse pärast, mida kontrollikoda pidas liiga suureks ja mis seetõttu muudab otsuste tegemise keeruliseks ning tekitab märkimisväärseid halduskulusid;

50. märgib, et kontrollikoda leidis ametite värbamismenetlustes puudusi seoses võimalike huvide konfliktide ohjamisega (üks amet), võrdse kohtlemise põhimõtte ja/või läbipaistvuse põhimõtte kohaldamisega (kolm ametit) ning menetluse nõuetekohase kontrolljälje säilitamisega (üks amet); taunib asjaolu, et (vähemalt kolmes ametis) esines juhtumeid, kus hindamiskomisjoni liikmetel oli käimasoleva valikumenetlusega seoses märkimisväärne huvide konflikt; rõhutab, et deklareerimata huvide konfliktid võivad valikumenetlusi takistada, põhjustades märkimisväärseid viivitusi ja raha kaotamist ning kahjustades ametite mainet;

51. märgib, et ombudsman leidis juhtumis 2168/2019/KR kaks haldusomavoli juhtumit, mis puudutasid Euroopa Pangandusjärelevalve otsust kiita heaks ameti tegevdirektori taotlus saada finantsvaldkonna lobirühma tegevjuhiks; tunneb heameelt kõnealuse juhtumi kohta esitatud ombudsmani soovituste üle, nimelt ameti võimaluse üle keelata oma kõrgematel ametnikel vajaduse korral pärast ametiaja lõppu teatud ametikohtadele asumine, kehtestada kriteeriumid selle kohta, kui kaua ta keelab selliseid samme tulevikus, ning kehtestada sisekord, millega lõpetatakse otsekohe juurdepääs konfidentsiaalsele teabele, kui töötaja läheb tööle mujale; kutsub kõiki ameteid üles neid soovitusi esimeses järjekorras rakendama;

52. väljendab muret asjaolu pärast, et mõned ametid sõltusid suurel määral ja pikema aja jooksul ajutistest töötajatest; taunib asjaolu, et mõnel juhul maksti ajutistele töötajatele vähem palka kui samas ametis töötavatele ametnikele; märgib murega, et hangetes ning ajutiste töötajate värbamisel toimunud lepingute ja raamlepingute allkirjastamisel tuvastati nõuetele vastavusega seotud probleeme; kutsub ameteid üles järgima hoolikalt oma kodukorda; kordab, et ametites tuleb parandada kavandamismeetmeid ja valikumenetlusi;

53. tunnustab ametite võetud meetmeid ahistamisvaba keskkonna loomiseks, nagu töötajate ja juhtkonna täiendkoolitus ning konfidentsiaalsete nõustajate kasutuselevõtt; innustab ameteid, kes ei ole selliseid meetmeid veel võtnud, seda tegema, ning ameteid, kes on saanud ahistamisega seotud kaebusi, käsitlema neid esmajärjekorras;

54. soovitab liidu ametitel kaaluda võimalust võtta vastu põhiõiguste strateegia ning viidata põhiõigustele ka tegevusjuhendis, milles võidakse kindlaks määrata ametite töötajate ülesanded ja koolitused; luua mehhanismid, millega tagataks kõikide põhiõiguste rikkumiste avastamine ja nendest teatamine ning asjaomase ameti põhiorganite kiire teavitamine selliste rikkumiste ohust; luua vajaduse korral põhiõiguste ametniku ametikoht (haldusnõukogu otseses alluvuses, et tagada teatav sõltumatus ülejäänud töötajatest), et tagada viivitamatu tegelemine põhiõigusi ohustavate asjaoludega ning organisatsiooni põhiõiguste poliitika pidev täiustamine; pidada põhiõiguste küsimuses kodaniku-ühiskonna organisatsioonide ja asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega korrapärast dialoogi; muuta põhiõiguste järgimine ameti ja selle välispartnerite koostööraamistiku oluliseks osaks (eelkõige mis puudutab riikide ametiasutusi, kellega asutus tegevuslikul tasandil koostööd teeb);

Hanked

55. märgib murega, et kontrollikoda tegi 29 ameti puhul parandamist vajavate valdkondade kohta 82 tähelepanekut; märgib, et enamik tähelepanekuid puudutab puudusi hankemenetlustes ja see oli nii ka 2018. aastal; märgib, et need puudused puudutavad peamiselt usaldusväärset finantsjuhtimist ja korrektsust; nõuab tungivalt, et ametid rakendaksid soovitusi ja kõrvaldaksid puudused; kordab oma üleskutset komisjonile suurendada pingutusi, et rakendada ametites selgeid ja ühtseid eelarvemeetmeid ja -menetlusi, mis aitaksid lahendada enamikus ametites tuvastatud probleemid;

56. rõhutab asjaolu, et riigihanked on endiselt peamine valdkond, kus kõigi liidu detsentraliseeritud asutuste puhul esineb vigu; palub seetõttu, et asjaomased justiits- ja siseküsimustega tegelevad asutused, st Europol ja CEPOL, parandaksid oma riigihankemenetlusi, et tagada täielik kooskõla kohaldatavate reeglitega ja saavutada nii sobiv tasakaal kestliku arengu kolme samba – majandus-, sotsiaal- ja keskkonnasamba – vahel, järgides seejuures läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, ning palub, et eu-LISA parandaks oma värbamismenetlust; tuletab meelde, et riigihanked on kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide saavutamise oluline tähis;

57. väljendab muret, et ainult üks liidu amet – Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet – avaldab kestlikkuse aruande; kutsub ameteid üles kehtestama kestlikkuse aruandlust, viima oma aruandluse kooskõlla OECD tööga riigihangete ja vastutustundliku ettevõtluse valdkonnas ning tulevaste liidu õigusaktidega äriühingute hoolsuskohustuse kohta, suurendama oma pingutusi digitaliseeritud toimimislahenduste kasutuselevõtmisel ning tagama Euroopa keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) kiire rakendamise, nagu kontrollikoda soovitas; kutsub ameteid üles pöörama nõuetekohast tähelepanu oma elektrit tootvale energiakasutuse struktuurile ning julgustab hankima taastuvenergiaga toodetud elektrienergiat;

58. väljendab heameelt selle üle, et liidu ametid on hakanud rohkem e-riigihangete vahendeid kasutama; märgib, et kõige levinumad ametite kasutatavad e-PRIORi moodulid on e-hanked, pakkumuste elektrooniline esitamine ja e-arveldamine; kutsub hankeametnike võrgustikku üles kiirendama Teadusuuringute Ühiskeskuse riigihangete haldamise vahendi (PPMT) pakkumist ametitele;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

59. märgib murega, et kõik liidu ametid ja organid ei ole endiselt avaldanud oma veebisaitidel haldusnõukogu liikmete, tegevjuhtkonna liikmete ja lähetatud ekspertide elulookirjeldusi ja huvide deklaratsioone; peab kahetsusväärseks, et mõned ametid avaldavad endiselt deklaratsioone huvide konflikti puudumise kohta; rõhutab, et ei ole nõukogu liikmete ega tegevjuhtide ülesanne deklareerida, et neil puudub huvide konflikt; kordab nõuet, et kõik ametid kasutaksid ühtlustatud huvide deklaratsioonide esitamise mudelit; rõhutab, kui oluline on tagada olemasolevate reeglite täitmine, parandada nende rakendamist ja ergutada ühtlustamist, et hinnata ja lahendada huvide konflikte ja nn pöördukse efektiga seotud olukordi liidu institutsioonides, ametites ja muudes organites; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid, et kõik lähetatud eksperdid avaldaksid oma huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused vastavate ametite veebisaitidel;

60. nõuab, et kõigi liidu ametite rikkumisest teatajate kaitse põhimõtted viidaks kooskõlla direktiiviga (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta;

61. märgib, et 2020. aasta jaanuaris avaldatud uuringus „Huvide konfliktid ja ELi ametid“ jõuti järeldusele, et peamine põhimõte, mis peaks toetama ametite poliitikat, et võimaldada tõhusat avalikku kontrolli, on läbipaistvus; tunnistab, et ametitele mõjuvad riskitegurid ja väline surve ning ametite suurus on erinevad ning et huvide konflikti poliitikat tuleb vastavalt nendele erinevustele kohandada; võtab teadmiseks selles uuringus esitatud soovitused parandada huvide konflikti käsitlevaid reegleid ning saavutada suurem sidusus ja järjepidevus ning nõuab tungivalt, et ametid järgiksid neid soovitusi ning hindaksid ja parandaksid pidevalt oma poliitikat, võttes arvesse 2019. aastal aset leidnud eeldatavaid või tajutavaid huvide konflikte;

62. märgib murega, et mitte kõik ametid ei teata oma töötajate kohtumistest väliste sidusrühmadega, eelkõige juhtkonna tasandi kohtumistest organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjatega; kutsub ameteid üles andma oma tegevusest aru ja tegema kohtumised kättesaadavaks ametite veebisaidil, et suurendada oma tegevuse läbipaistvust;

63. kutsub kõiki ameteid üles osalema huvide esindajate läbipaistvusregistrit käsitlevas institutsioonidevahelises kokkuleppes, mille üle komisjon, nõukogu ja parlament peavad praegu läbirääkimisi;

64. nõuab tungivalt, et kõik justiits- ja siseküsimustega tegelevad asutused võtaksid meetmeid, et tagada liidu läbipaistvusreeglite ning põhiõiguste ja andmekaitsestandardite täielik järgimine; ning nõuab, et nad järgiksid finantsreegleid ja kõrgeid juhtimisstandardeid;

Sisekontroll

65. võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku, et ametid vastutavad ka institutsioonidevaheliste lepingute kasutamise korral selle eest, et nende konkreetsete hangete puhul kasutatakse avalike hangete põhimõtteid, ning rõhutab, et ametite sisekontroll peab tagama nende põhimõtete järgimise;

66. märgib, et 2019. aasta lõpus teatas enamik ameteid, et nad on läbivaadatud sisekontrolliraamistikku kohaldanud ja teostanud iga-aastase hindamise; nõuab tungivalt, et kõik ametid võtaksid sisekontrolli raamistiku vastu ja rakendaksid seda, et viia oma sisekontroll kooskõlla rahvusvaheliste parimate tavadega ning tagada, et sisekontroll toetab otsustamisprotsessi tulemuslikult ja tõhusalt; taunib asjaolu, et 2019. aastal ei viinud siseauditi talitus mõnes ametis läbi ühtegi auditimenetlust;

67. märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt, milles käsitleti varasemate aastate tähelepanekute järelmeetmeid, lõpetati 2019. aastal 98 tähelepaneku käsitlemine, 71 tähelepanekut alles rakendati ja 16 tähelepanekut leiti mitte olevat ametite (ainu)kontrolli all, mis tähendab, et Euroopa Liidu Kohus, komisjon või liikmesriigid peavad tegema nende 16 tähelepaneku kohta olulisi otsuseid; kutsub ameteid üles neid tähelepanekuid hoolikalt rakendama ja oma sisekontrolliraamistikke veelgi parandama;

Muud kommentaarid

68. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et varem Londonis asunud ametid (Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) ja Euroopa Ravimiamet (EMA)) koliti Ühendkuningriigist 2019. aastal ära ja nende raamatupidamise aastaaruanne sisaldab ka sellega seotud kolimiskulude eraldisi; märgib ühtlasi EMA juhtumi puhul, et kontrollikoda viitas 2019. aasta juulis EMA üürileandjaga saavutatud kokkuleppele anda endised kontoriruumid allüürile tingimustel, mis on kooskõlas põhiüüri tingimustega, säilitades samas EMA vastutuse kogu algse üürilepingu alusel makstava summa ulatuses;

69. märgib, et vaja on kompleksset lähenemist, et muuta liidu ametite kodulehed kättesaadavaks mis tahes puudega inimestele, nagu on ette nähtud direktiivis (EL) 2016/2102, sealhulgas nende riigis kasutatavas viipekeeles; soovitab sellesse protsessi kaasata puuetega inimeste organisatsioone;

70. märgib, et ametid on teada andnud, et pööravad küberturvalisuse kaitsele nõuetekohast tähelepanu, kusjuures kõige tavapärasemad meetmed on ameti ja Euroopa Komisjoni informaatika peadirektoraadi (ja selle ELi infoturbeintsidentidega tegeleva rühma / CERT-EU) vahel sõlmitud teenustaseme kokkulepe ning ARESe kasutamine elektroonilise dokumendi- ja andmehaldussüsteemina; märgib ka, et 77 % ametitest on teada andnud, et neil on olemas küberturvalisuse poliitika, samas kui ülejäänud ametid teatasid, et sellise poliitika väljatöötamine on eri etappides käimas;

71. tuletab meelde, et ametid loodi konkreetsete vajaduste rahuldamiseks ja et märkimisväärne arv ameteid loodi teatavatele kriisidele reageerimiseks; nõustub kontrollikoja aruandes „ELi asutuste tulevik“ esitatud seisukohaga, et ameti rolli tuleb selle tegevusperioodi eri etappides uuesti hinnata, et kontrollida, kas amet on endiselt asjakohane ning kas selle tegevus on kooskõlas teiste ametite ja ameti peadirektoraadiga;

72. tõstab esile riskid, mis kaasnevad väliste IT-konsultantide kasutamise ning eelarve- või personaliga seotud koolituste korraldamise sisseostmisega;

73. usub, et ametite loomine ja toimimine peaks olema paindlik, et aidata rakendada liidu poliitikat ja tõhustada Euroopa koostööd; tunnustab sellega seoses kontrollikoja aruandes „ELi asutuste tulevik“ väljendatud seisukohta, et ametite loomine ja toimimine ei ole piisavalt paindlik ning nende potentsiaali teha kodanike huvides koostööd ühiste poliitiliste eesmärkide saavutamiseks saaks rakendada paremini;

74. tuletab meelde, et Euroopa kodanikud ei ole ametite olemasolust üldiselt teadlikud, isegi mitte selles riigis, kus amet asub, ning asjaolu, et kodanikud saavad ametitest saadava kasu kohta vähe teavet; kutsub sellega seoses ameteid üles jätkama kommunikatsioonistrateegiate väljatöötamist ning suurendama kohalolekut meedias ja sotsiaalmeedias, et suurendada üldsuse teadlikkust oma tööst, teadusuuringutest ja tegevusest;

75. võtab teadmiseks, et kontrollikoda ei auditeerinud Euroopa Prokuratuuri 2019. aasta raamatupidamisaruannet, kuna see ELi organ ei olnud veel rahaliselt sõltumatu;

76. märgib, et ametitel on raske esitada nõutavat ühtset programmdokumenti ajal, mil kaasseadusandjad peavad asjakohaste õigusaktide üle veel läbirääkimisi, mis toob kaasa mitterahuldava olukorra, kus eelarveread tehakse kättesaadavaks enne vastavate õigusaktide vastuvõtmist; kutsub komisjoni üles parandama teabevahetust ametitega, et paremini ühtlustada õigusaktide ja vastavate eelarveridade vastuvõtmise eeldatavat ajakava; võtab teadmiseks kontrollikoja soovituse, et komisjon ja ametid eraldaksid vahendeid paindlikumalt, rõhutades samas nõuetekohase aruandluse, läbipaistvuse ja auditeerimise tähtsust;

77. tuletab meelde, et Euroopa Tööjõuamet (ELA) loodi 2018. aasta märtsis ja alustas tegevust 2019. aasta oktoobris; rõhutab, kui tähtis on muuta ELA viivitamata täielikult toimivaks, et parandada tööjõu liikuvust ja sotsiaalkindlustuse koordineerimist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist ja nende täitmise tagamist, et tagada sellega õiglane liikuvus ja töötajate õiguste tulemuslik piiriülene täitmine; rõhutab, et sellega seoses on vaja tagada piisavad rahalised vahendid;

78. juhib tähelepanu sellele, et ELA aitab tagada, et tööjõu liikuvust ja sotsiaalkindlustuse koordineerimist käsitlevate ELi reeglite täitmine tagatakse tulemuslikult ja õiglaselt, aitab riikide ametiasutustel teha koostööd nende reeglite täitmise tagamisel ning lihtsustab kodanikel ja ettevõtjatel siseturust kasu saada; on arvamusel, et kuigi neli ametit (Eurofound, Cedefop, ETF ja EU-OSHA) on peamiselt teaduskesksed, võiksid nad ELA tööd toetada ja sellesse panustada;

79. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ametitele, mille suhtes kohaldatakse eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).